AMAÇ: Kalıcı red durumlarını amacına uygun şekilde belirlemek.

KAPSAM: Transfüzyon Merkezi Sorumlu Doktoru ve TM çalışanları

SORUMLULAR: Transfüzyon Merkezi Sorumlu Doktoru ve TM çalışanları

Tanımlanmış Bir Zaman Aralığı için Geçici Ret Gerektiren Durumlar:

Abortus: Gebeliğin birinci ve ikinci trimestrinde olan düşüklerde 6 ay üçüncü trimestrinde olan düşüklerde 9 ay beklenmelidir. Abse iyileşmesinden ve tedavinin tamamlanmasının üzerinden 3 gün geçmiş ise kan bağışı alınabilir.

Akne isotretinoin (Accutane ve benzeri) kullanmıyorsa sadece lokal tedavi söz konusu ise bağışı kabul edilir. Akupunktur 12 ay süre ile geçici olarak ret edilir.Alıcılar Eğer herhangi bir cerrahi işlem uygulanmışsa en az 12 ay beklenir.

Alkol Kullanımı: Kan bağışçısı alkolün etkisinde olmamalıdır.

Alkolizm: Alkol kullanmaktaysa ve/veya karaciğer fonksiyon testleri uygun değilse kan bağışçısı olamaz. Tedavi görüp karaciğer fonksiyon testleri düzelene kadar gecici ret kararı verilir.

Allerjiler: (Cilt) Tam şifayı takiben 1 gün sonra kan bağışı alınabilir.Cilt alerjilerinde lokal duyarlılık söz konusu değil ise ve flebotomi sahasında değilse kan bağışı için sakınca yoktur.

Antihistaminik ilaç enjeksiyonunda 1 gün beklenir. Anjiyo Tanı konulana kadar beklenmelidir.

Ankilozan Spondilit: Hareketlerinde bir sınırlama yoksa (kan bağışçısı koltuğuna yatabiliyorsa) ve/veya immunsüpresif tedavi almıyorsa kan bağışçısı olabilir.

Arı ve Böcek Sokması: 1 gün beklenir. Isırık yeri flebotomi sahasındaysa, ısırıkları iyileşene kadar beklenir.

Astım: Asemptomatikse, oral kortikosteroid tedavisi almıyorsa ve astım krizi emosyonel stresle ilgili değilse kan bağışı kabul edilir.

İnhaler kortikosteroid: Tedavisi tek başına kan bağışı için bir engel oluşturmaz.

Ateş, Grip Benzeri: 38 °C üstü ateşle giden grip benzeri tablolarda semptomların Tablo bitimini izleyen 2 hafta sonra kan bağışı kabul edilir.Ateşli Romatizma Kronik kalp hastalığı veya başka bir komplikasyon yoksa tam şifayı takiben 2 yıl sonra kan bağışı alınabilir.

Baş ağrısına / Altta yatan neden öncelikle değerlendirilmelidir;

Baş Dönmesi: İyileştikten en az 1 gün sonra kan bağışı alınabilir.

Batı Nil Virusü Hastalığı: Teşhisi konan veya hastalığı düşündüren semptomlar varlığında 4 ay boyunca kan bağışı alınmaz.

Bayılma: Sık ve tekrarlayıcı bayılmalarda altta yatan neden belli olana kadar kan bağışı kabul edilmez.

Benign Prostat Hipertrofisi: Tek başına kan bağışına engel değildir. Finasterid grubu ilaç kullanıyorsa son dozun alınmasından 1 ay sonra kan bağışı kabul edilebilir.

Tekrarlamayan İdrar Yolu Enfeksiyonlarında : Tedavi sonrasında böbrek fonksiyonları yerinde ise tüm semptomların kaybolmasından sonra kan bağışı kabul edilebilir.

Akut Glomerulonefrit: Tam şifadan 5 yıl sonrasına kadar, kan bağışında bulunamazlar.

Böbrek Hastalıkları Kronik Renal Yetmezlik ve kronik böbrek hastaları kan bağışçısı olarak kabul edilmez.

Böbrek ve Mesane Taşları: Asemptomatikse ve enfeksiyon yoksa bağış kabul edilebilir.

Polikistik Böbrek Sendromu: Tek başına kan bağışına engel değildir, bağışçının sağlığı değerlendirilmelidir.

Brucellosis: Tam iyileşmeyi takiben 2 yıl süre ile kan bağışı kabul edilmez.

Bulantı-Kusma: Diare ile birlikteliği varsa tam iyileşme ve semptomların bitimini takiben 3 gün beklenir. Herhangi bir hastalığın göstergesi değilse iyileştikten 1 gün sonra kan bağışı kabul edilebilir.

Burun Kanaması: Altta yatan neden kanama diyatezi değilse kan bağışı kabul edilir.

Cerrahi işlemler ve **Ameliyatlar da** 12 ay kan bağışı kabul edilmez.

Cilt Enfeksiyonları : Sekonder enfeksiyon yoksa, enfeksiyon flebotomi alanında değilse bağış kabul edilir. Ağır cilt enfeksiyonları yaygın pürulan yaralar varsa kan bağışı kabul edilmez.

Ciltte Dövme: 12 ay süre ile gecici olarak ret edilir.

Çocukluk Çağı Hastalıkları: Etkenle karşılaştıktan (Suçiceği, kızamıkçık, kızamık, kabakulak, Viral Enfeksiyon beşinci hastalık) 21 gün sonrasına kadar kan bağışı kabul edilmez. Hastalığı geçirmişse veya aşılıysa kan bağışı kabul edilebilir.

Delici Takılar: 12 ay süre ile geçici olarak ret edilir

Diabetes Mellitus: İnsulin kullanmıyorsa ve diabete dair herhangi bir komplikasyon gelişmemişse kan bağışçısı olabilir

Oral antidiabetik kullanımı: Kan bağışına engel değildir.

Diare: Tam iyileşme ve semptomların bitimini takiben 3 gün beklenir

Ağız ve diş sağlığıyla ilgili çalışma ruhsatı olmayan yerlerde ve/veya tıbbi diş tedavisi yetkisi olmayan kişilere her türlü diş müdahalesi yaptıran kişiler **12 ay** boyunca kan bağışı yapamaz. Ruhsatlı yerlerde ve yetkin kişilere yaptırılan kanal tedavisi, diş tedavisi, kaplama tedavisi, diş çekimi veya yapılan her türlü diş müdahaleleri sırasında kanama oluşmuşsa en az **7 gün** süreyle kan bağışı ertelenir.

Ruhsatlı yerlerde ve yetkin kişilere yaptırılan dolgu tedavisi ya da diş taşı temizliği gibi yüzeysel müdahalelerde kanama yoksa **1 gün** süreyle kan bağışı ertelenir.Ü

Ekzama: Flebotomi alanında lezyon yoksa kan verebilir.

Emboli: Eğer sebep derin ven trombozu ya da pulmoner emboli ise ve sadece bir kez olmuşsa, asemptomatikse, antikoagulan tedavinin üstünden **1 ay** sonrasında kan bağışı kabul edilebilir.

Serebral emboli öyküsü varsa kan bağışçısı olamaz.

Endoskopik Muayene: 12 ay süre ile geçici olarak ret edilir.

Epilepsi: İlaçla tedavi gerektirmiyorsa ve son **3 yıl** içinde konvulsiyon geçirmemişse kan bağışı kabul edilebilir.

Esrar (Cannabis) Kullanımı: Kan bağışçısı esrarın etkisinde olmamalıdır. Bu kişilerin risk gruplarına dahil olup olmadığı titizlikle sorgulanmalıdır.

Flebit: Son 12 ay içinde başka flebit görülmemişse tedavi ve semptomlar kaybolduktan 7 gün sonra kan bağışı kabul edilir.

Fobiler: Özellikle kan görme, iğne olma gibi fobileri olanlar tedavi olana dek beklenir.

Fungal Enfeksiyon: Eğer sistemikse veya derin dokular tutulmuşsa tedavi tamamlandıktan ve tam iyileşme sağlandıktan 1 ay sonrasına kadar beklenir. Yüzeysel ve flebotomi alanına uzaksa kabul edilir.

Gastrit: İyileştikten ve tedavi tamamlandıktan ve semptomlar kaybolduktan sonra kan bağışı kabul edilebilir.

Genital Siğiller: Tedavi tamamlandıktan ve asemptomatik olduktan 12 ay sonra kan bağışı kabul edilebilir.

Gingivit: Asemptomatikse kan bağışı kabul edilir.

Gonore: Tedavi tamamlandıktan 12 ay sonra kan bağışı kabul edilir.

Göğüs Ağrısı: Bir doktor tarafından değerlendirilmişse ve kalp hastalığına bağlı değilse kabul edilir.

Graves Hastalığı: Tiroid fonksiyonu normal ise ve tiroid ilaçları kullanmıyorsa kan bağışı kabul edilir.

Guillain-Barre: Bağışçı iyileşmişse ve en az 2 yıl asemptomatikse kan bağışı Sendromu kabul edilir.

Gut Akut: Gut atağı söz konusu ise semptomlar yatışıncaya kadar geçici olarak ret edilir. Hastalık kontrol altında ise veya ilaç kullanıyorsa ilaç uygunsa kan bağışı alınabilir. **Kolşisin kullanımı** tek başına engel değildir.

Hamilelik: Hamilelik boyunca ve doğumdan **9 ay** sonrasına kadar kan bağışı kabul edilmez.

Hashimato Tiroiditi: Akut dönem geçtikten sonra kan bağışı kabul edilebilir.

Hayvan Isırıkları: Evcil ve kuduz şüphesi olmayan hayvanlarda iyileşene kadar beklenir. Diğer hayvanlarda ısırığın üzerinden **12 ay** geçene kadar beklenir. Kan bağışı sırasında yaranın iyileşmiş olması gereklidir.Kuduz aşısı olmuşsa **12 ay** kan bağışçısı olamaz.

Kuduz İmmunglobulini: Kullanılmışsa **12 ay** kan bağışçısı olamaz.

Hematüri: Doktoru tarafından tanı konulana kadar kan bağışı kabul edilmez.Tanı konulduktan sonra altta yatan nedene göre karar verilir.

Hemoroid: Hb. düzeyi kabul edilir sınırlardaysa kan bağışı kabul edilir.

Hepatit: Tam şifayı takiben **24 ay** boyunca kan bağışında bulunamaz.

(Nedeni bilinmeyen/ tespit edilmeyen): Hasta kişinin tam şifasını takip eden **12 ay** boyunca kişinin cinsel eşi veya aynı evi paylaşan kişiler de kan bağışında bulunamaz.

Hepatit A ve Hepatit E: Tam şifayı takiben **12 ay** boyunca kan bağışında bulunamaz.

Herpes: Oral ve genital herpes etkin lezyonları tamamen iyileştikten 1 hafta sonra kan bağışı kabul edilebilir.

Immunsistem hastalıkları ;yönünden sorgulama yapılmalıdır.

Hiperparatiroidizm/ Hipoparatiroidizm: Asemptomatikse kan bağışı kabul edilebilir.

Hipertansiyon: Kan basıncı ilaçla veya ilaçsız kabul edilir sınırlar içindeyse, hipertansiyona ait komplikasyon yoksa kan bağışı kabul edilebilir.

Hipertiroidizm/ Hipotiroidizm: Tiroid fonksiyonu normal ise kan bağışı kabul edilebilir.

Hipoglisemi: Öyküsü Asemptomatikse kabul edilir.

Hipotansiyon: Öyküsü Kan basıncı kabul edilir sınırlar içindeyse kan bağişı kabul edilebilir.

İdiopatik Trombositopenik Purpura: Semptomsuz tam şifayı takiben **5 yıl** boyunca kan bağışında bulunamaz.

İnsan ısırığı: 12 ay beklenir.

Kan Transfüzyonu: Son transfüzyondan **12 ay** sonrasına kadar kan bağışçısı olamaz.Otolog transfüzyon yapılmışsa kabul edilir.

Kemik İliği Bağışçısı: 12 ay süre ile kan bağışı kabul edilmez.

Kendine Zarar Verenler (Jiletciler vb) : Son olaydan itibaren **12 ay** süre ile kan bağışı kabul edilmez.

Kızıl: Hastalıkla karşılaşmışsa ancak semptomsuz ise **3 gün** sonra kan bağışı alınabilir.

Kistik Fibrozis: Asemptomatikse ve mevcut enfeksiyonu yoksa kan bağışı kabul edilebilir.

Klinik Deneylere Katılan Gönüllüler: Eğer deneylerde herhangi bir ilaç kullanımı sözkonusu ise 1 yıl boyunca kan bağışında bulunamaz.

Kokain Kullanımı: Son kullanımdan itibaren **12 ay** boyunca kan bağışı kabul edilmez. Bu kişilerin risk gruplarına dahil olup olmadığı titizlikle sorgulanmalıdır

Kortikosteroidler: Öncelikle kan bağışçısının ilacı kullanma nedeni değerlendirilmelidir. Topikal olarak kullanılan kortikosteroidler, eğer kan alınacak bölgeye uygulanmıyorsa kan bağışı için engel oluşturmazlar. Oral, iv veya im kullanım söz konusu ise tam şifayı takiben ve son dozu izleyen **7 gunden** sonra kan bağışı kabul edilir. Ancak son 12 ay içinde 6 ay veya daha uzun süre oral, iv veya imkortikosteroid kullanılmışsa tam şifayı takiben ve son dozu izleyen 12 aydan sonra kan bağışı kabul edilebilir.

Kozmetik Maksatlı Uygulamalar: Kozmetik maksatlı yapıan botoks, yağ ve silikon dolgu gibi uygulamalarda **1 yıl** beklenir.

Malarya (Sıtma): Malaryanın endemik olduğu yerlerde 6 aydan daha az bir süre ilebulunmuş kan bağışçısı bölgeden dönüşünü takip eden **6 a y** boyunca kan bağışınd bulunamaz. Malaryanın endemik olduğu yerlerde **6 ay** ya da daha fazla bir süreyle bulunmuş kan bağışçısı ; Bölgeden dönüşünü takip eden **3 yıl** boyunca kan bağışında bulunamaz. Malaryanın endemik olduğu bölgeyi ziyareti sırasında ya da ziyaret sonrası **6 ay** içinde ateşli hastalık geçmişi olan kişiler: Semptomların nedeni malarya dışında bir sebep olarak teşhis edilmişse ve tedavi görüp iyileşmişse, semptomların bitimini takip eden **6 ay** boyunca kan bağışında bulunamaz.

Nedeni bilinmeyen ve tekrar eden titreme ve yüksek ateşle giden hastalığın nedeni araştırılmamış ya da araştırılmasına rağmen tanı konamamışsa semptomların bitimini takip eden **3 y›l** boyunca kan bağışında bulunamaz.Malarya hastalığına yakalanmş kişiler: Tedavinin bitimi ve tüm semptomların kaybolduğu tam iyileşmeyi takiben **3 yıl** boyunca kan bağışında bulunamaz.

Meniere Hastalığı: Asemptomatikse kan bağışı alınabilir.

Menstruasyon: Tek başına kan bağışı için bir engel oluşturmaz.

Osteomyelit: Tedavi edildiğinin teyit edilmesinden sonraki **2 yıl** boyunca kan bağışı kabul edilmez.

Over Kisti: Kendini iyi hissediyorsa ve doktor takibinde değilse kan bağışı kabul edilir.

Paraziter Hastalılar: Tedavi bitene ve iyileşene kadar kan bağışı kabul edilmez.

Psoriasis: Sekonder enfeksiyon yoksa, flebotomi alanında lezyon yoksa ve etretinat (tegison) vb tedavisi almıyorsa kan bağışı kabul edilir.

Sac Ekimi: 12 ay boyunca kan bağışı kabul edilmez.

Sifilis: Tedavi tamamlandıktan **12 ay** sonra kan bağışçısı olabilir

Siğiller: Flebotomi sahasında değlse kan bağışı kabul edilir.

Soğuk Algınlığı: Ateşe gitmeyen soğuk algınlığı ve boğaz ağrısında tüm semptomlar geçtikten **3 gün** sonra kan bağışı kabul edilebilir.

Talasemi Taşıyıcısı: Hemoglobin seviyesi normalse kan bağışı kabul olabilir.

Toksoplasmoz: Tedavi ve klinik iyileşmeden **6 ay** sonra kan bağışçısı olabilir.

Trombositoz: Trombosit sayısı 500 x 109/L üstünde ise altta yatan neden belli olana ve trombosit sayısı 500 x 109/L altına düşene kadar kan bağışı kabul edilmez.

Tutukluluk, Gözaltı ve Hapis: 3 günden fazla süre ile gözaltı, tutuklu ya da hapis kalanlar **12 ay** süre ile kan bağışçısı olamazlar. Bu süre içinde bu kişilerin cinsel eşleri de kan bağışında bulunamaz.

Tüberküloz: Etkin enfeksiyonda tedavi bittikten **2 yıl** sonrasına kadar kan bağışı kabul edilmez.

İlgili Dokümanlar:

- Ulusal Kan ve Kan Bileşenleri Rehberi